

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

на пів рік 20 кор.
на рік 36 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

цільний рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків

Подвижок число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милої і віри не возьмеш, бо руске ми серце і яра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дзвонівського (Хорунщина). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенє звичайні прїймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Ще в справі приватних курсів.

(Статя надіслана з нагоди розпорядку Ради шк. кр. в 27/6 1906).

Нема найменшого сумніву, що наведений розпорядок Ради шк. кр. з 27. червця с. р., в яким она переповненим по містах народним школам дозволяє не приймати замісцевих учеників, дасть ся особливо відчуті рускій молодіжи, котра хотіла би підготувати ся в чотирокласових школах до переходу в середні школи, а по селах звичайно не має 4-класових шкіл. Але тут можна примінити асаду dura lex, sed lex. Само про себе розуміє ся, що міські школи можуть лише тоді покликувати ся на сей розпорядок і тоді лише можуть зборювати впису замісцевим ученикам, наколи дійсно в міській школі є переповненє і для громади впливало би з того дальше обтяженє в видатках. В таким случаю, колиб не було такої правної основи до відмови прийнятя замісцевих учеників, повинні родичі тих учеників внести жалбу до Ради шк. кр.

Зовсім справедливо редакція «Руслана» в ч. 154. звернула на се увагу, що з параграфу 2-го держ. закона о народ. школах, після котрого публична народна школа є публичним закладом приступним (zugänglich) для молодіжи без ріжниць ісповіданя, не можна виводити, що мійська школа обовязана

приймати всіх замісцевих учеників, бо право до обмеженя прийнятя замісцевих дає також § 38. Schul- u. Unterrichtsordnung для всіх інших країв австрійських, яке Рада шк. кр. признала і галицким школам міским. Безуспішне було би засипуванє масове міністерства просвіти жалобами проти того розпорядку, як се дораджує новинар «Діла», бо міністерство в подібних случаях видавало вже рішеня і так само і тут поступило би в тім напрямі, що «wird den Kindern der Besuch der Volksschulen in allen Fällen unbedingt zu gestatten sein, wenn den Schulerhaltern hiedurch keine Mehrauslagen erwachsen, oder wenn solche Mehrauslagen ohne Beschwerdeerhebung geleistet werden» (Handb. d. Reichtges. und Minist. Verordn. über das Volksschulwesen 7. Aufl. Wien 1891 стор. 26. прим.). До того треба примітити, що на кожду таку жалобу треба видати 1 корону на штемпель, отже масове вношенє таких подань видерлоб лише кількасот або кількатиасяч корон, за котрі лише устроїти приготівні курси.

По деяких містах, місточках а навіть селах, заходами або філії «Просвіти», або Руск. Товариства педагогічного або святичеників були вже такі приготівні курси і достарчили значного числа молодіжи до руских гімназий (як між иншими н. пр. в Станіславові). Треба отже тепер ще з більшою запопадливостю кинути ся до засновин таких приготівних курсів.

Окрім того повинні наші громади або взагалі люди прихильні просвіті, Руске товариство пед. і т. п. домагати ся по мысли закона краєвого з 23. мая 1895 (Дн. зак. кр. ч. 57), артикулу 3-го засновуваня 2—3 і 4-класових шкіл. Щоб ми не оставали і дальше по заду инших культурних народів, потреба позитивного діланя, а не самих протестів.

Папска енцикліка.

Оноді указала ся папска енцикліка, датована 10. с. м. до французских епископів. Енцикліка ся від своїх перших слів носить назву: «Gravissimo officio». На вступі папа зазначає, що по нараді з кардиналами затвердив усеї ухвали згромадження французских епископів. Папа закаує твореня передвиджених в сепарацийних законах віроісповідних союзів, однак зізває на деякі союзи, котрі будуть конечні і легальні. Але і сі союзи мають бути лиш тоді творені, коли буде дана гваранция, що будуть ушановані права пани, епископів і церковних дібр, головно посвячених будинків. Папа наминає епископів, щоби в борбі ужили всіх средств прислугуючих їм, як горожанам, і запевнює, що буде їх попірати. Дальше збиває енцикліка закиди, будьто би папа не сприяв републиканьскому правліню. З натиском протестує папа проти твердження, будьто би він для Франції не був так прихильним, як для инших народів. Дальше говорить енцикліка, що

За фатомом..

(Письмо гал. руских артистів до редакції америнаньскої «Свободи».)

Під впливом ріжнородних обставин руский театр в Галичині має потяг не до розвитку і піднятя сил артистичних і штуки, а навпаки з кождим роком, рівномірно, наче по предначертаній програмі, все більш і більш клонить ся до упадку, до того гнилого сну, котрий зветь ся «ні в зад, ні в перед».

Причина такого положеня руского театру в Галичині криє ся перш всего в тій сфері, серед котрої театр функціонує, а по другому — в самім театрі... Не будем розбирати першої причини, бо може бути, що ми помиляємо ся, виставляючи такий «tesis» і дуже певно може бути, що причина перша, цілком від другої залежить, отже через те саме оглянемо причину другу.

Театр! театр — храм, театр — школа. Театр — бич, бичуючий хибу і нагороджуючий добродітель словом признаня її великої істини. Драма і комедия, от дві сестри, щоби так сказати, близнята, котрі повинні бути синонімом театру, так щоби ми могли сьміло і нехибно сказати «в театрі — драма і комедия, театр — в драмі і комедії». Чи завдовольнює ж всі сі потреби руский театр в Галичині?... Відповіді на се питанє може служити репертуар сего театру, котрий з формальною точностию незмінно хоронить ся від кількох десятків літ і до сего часу. На першім плані сего репертуару виставляють опери і оперетки (народний театр!) і то чужі, котрі ні по характеру музики, ні по характеру індивідуумів, не дають слухачеви того, що повинен би дати народний театр. Драма і комедия відсунута в сім репертуарі на задний план, як далека перспектива. Ми не кажем, що руский

театр в Галичині не вживає драм та комедий; вживає, і навіть самі найновіші і самих найпоступовійших авторів, але що з того, коли саме добросовістне виконанє сих штук робить таке враженє, ніби грають для того, щоби показати, що вони нікуди не годять ся і що їх не варт зовсім грати.

В чімже хоронить ся тайна нездужалости руского театру в Галичині? В самім театрі, яко в інституції.

В Галичині руский театр являє ся інституцією сталою. Він субсидує ся із краєвих фондів і залежить від товариства «Руска Бесіда», котра є, так сказати, прямиий і безпосередний господар театру. Сей господар здає театр на посесію особам, котрі з материяльної точки погляду числять ся найвигіднішими в даний мент, і театр функціонує під дирекцією тої чи иншої личности, котрі в дебільших случаях мають найменше право на директуру театру, а часто мають

коли яка держава відлучить ся від церкви і полишить їй свободу спільну зі всіми, та свобідне розпоряджуване своїми добрами, то і така держава поступає несправедливо, але се ще можна бодай знести. Однак французский закон о розділі церкви від держави є руйнуючий, і папа є майже приневолений переступити найдальші границі своїх апостольських обовязків, котрих все таки переступати не хоче. Вкінці висказує папа надію, що католики уживуть всіх своїх сил, щоби перевести висказані в енцикліці засади.

До історії сего папского документу треба пригадати, що коли Вальдек-Русо, яко президент міністрів виступив зі звисним законом про стоваришеня, виміреним против католицких монастирів та їх шкід, тоді ще французска опінія була на розхідній дорозі. Супротив соціялістичної більшости станув поважний заступ католицких і уміркованих стороництв, які були противні сій антицерковній акції, яка хотіла піддати монаші азилі зпід власти єпископів під контролю радикального правительства, а zarazом вирвати з рук духовенства школу, яка у Франції в переважній частині в них спочивала.

Сі, як також і інші обставини спричинили уступленє міністра Вальдек-Русо, однак за єго наслідника Комба відносини для католицкої церкви зовсім не поліпшили ся.

Противно, закон про монастирі зглядно стоваришеня не лише ухвалено але і введено в житє зі знатними заострєнями. Члени монастирів, які не мали уповажненя зі сторони держави мусіли покинути Францію, або секуляризувати ся. Богато з них не хотіло піддати ся сему наказови. Приходило до згрішаючих сцен при насильнім усуваню монахів, а за більше звисними і улюблєними демонструвало населєне нераз насильним опором. Та дарма, держава езекутивна перевела волю правительства з всею брутальностию.

Хотай вже се наповнило смутком римский престол, то на тім не гадало поперестати радикальне правительство Комба. По конгрегаційнім законі прийшло виповідженє конкордату, а відтак

з театром як раз таку звязь, як теля з новими дверима. При такому положєню відродженє штуки в рускім театрі, є не що инше, як тільки утопія, котру провадять ідеалісти за бомбою пива в пиварнях.

Відродженє руского театру в Галичині може служити темою для безконечної балачки, але стати дійсностию... ніколи, поки буде мати ту форму, той дух, котрим він жиє зараз. Порвуть ся сі пута, вілеть ся животворний бальзам личної ініціативи, розвіє ся благородний конкурс і театр піднесе крила штуки і понесе ся в гору, як птиця випущена з клітки... Але заким се настане, то ще прийде ся доволі пождати. Де в кого пропаде і охота ждати.

(Конець буде)

як льогічна конечність сего, появил ся закон про розділ церкви від держави. Коли зачато списувати інвентар по костелах, приходило знов до страшного згрішеня, до насильного опору і кривавих бійок. Мимо сего урядники, під охороною війська і поліції перевели волю правительства. Минуло півроку від сего часу, заки промовив римский престол і промовив в дусі християнської любови і покори, хоть і сильних уживає зворотів для напаянваня ворожих церкви вчинків французского правительства. Справді з тяжким серцем, «gravissimo officio», сьв. Отець брав до рук перо для написаня рецепти на сю болючу рану католицкої церкви у Франції, а зміст єї ось який: «тільки не драпати рани, а живий організм сам єї засклепить і вилічить». І є надія, що супротив вирозумілости і терпєливости Ватикану, відносини з Францією уложать ся на будучє корисніше.

Анархия в Варшаві.

Краківский «Czas» подає в оригінальній кореспонденції листу жертв одного дня 15. серпня, в яким мов би на даний знак о год. 10 рано в різних точках міста розлягли ся стріли з бравнінгів. Отсе вислід кервавого жнивва:

В XII циркулі на Празі до перехождячого стійкового з патрулею дав кілька стрілів якийсь молодий жид. Стійковий і один з вояків упали трупом на місци. Остали вояки зачали стріляти до утікаючого напасника, однак хибили. Вкінці він влетів до склепу і не маючи де скрити ся, сховав ся за стоячу в розі властительку склепу. Надбіг один з вояків і побачивши схованого за жидівкою, вистрілив і убив властительку склепу, зранив схованого напасника, як показало ся Шая Фаберґріта. По заложєню бандажу ратунковим поготовєм, ранним заопікувала ся поліція, не позволяючи на забранє ранного до шпиталю.

На Сольній улиці убито ревірового VII циркулу. Вийшов він о год. 10. з дому і зараз при брамі двох незнакомих напасників положило єго трупом. Оставив жінку і 4 дітий. — На ул. Маршалківській убито вояка Хайкова, двох стійкових вояка, а пострілено в шию стійкового Зіновєва. — На ул. Новий Сьвіт пострілено стійкового. — На Рибакх стійковий Адам Здунчик одержав три стріли в плечі (наскрізь) груди і ноги, а стійковий Велентий Доманський рани в лице і око. — На улиці Павій ратункове поготовлє піднесло три трупи вояків. — На ул. Гожій пострілено вояка. — На ул. Натолінській упало жертвою убийства 2 жандармів Іля Климат і Мих. Лєднів. — На рогаткх Вольских убито стійкового. — На ул. Дикій ратункове поготовлє піднесло трупи вояка і ревірового. — На Старім Місті убито стійкового Ромуальда Совінського. — На ул. Аброжній пострілено Івана Коляпито, стійкового. — На ул. Торговій ранено 2 стійкових. — О 2 год. пополудни поліційна каретка привезла знов транспорт трупів до просекторії при ул. Теодора. Каретку окружав конвій козаків на конях з карабінами в руці.

В області IX циркулу на ул. Гожій убито стрілом з револьвера фельдфебля поліції Гнова, який серед мешканців циркулу заживав слави порядного чоловіка і тому єго смерть викликала жаль між ними. — До шпиталю сьв. Духа до год. 4 привезено 13 цивільних осіб, жидів і католиків. До просекторії при ул. Теодора привозять разураз убитих на улиці. Входу стереже військо. — На ул. Карольовій військо у відповідь на стріл за паркану дало кілька сальв. Кільканайцять осіб ранених.

Нинішний день поготовлє ратункове уважає найгорячішим від часу свого істнованя. До год. 3 пополудни взивано єго 70 разів. В сім числі уділило помічи сімом цивільним особам. Понеже богато ранених не взивало зовсім поготовлє, удаючись найчастійше власною силою, або дорожками до дому, тому число пошкодованих буде знатно більше, чим записано в реєстрах поготовлє.

До 3. год. пополудни, після поліційних реляцій, убито 9 фукціонарів поліції а ранено 12, з котрих умерло 6. Коло год. 1. в полудне до канцелярії циркулу III. при ул. Холодній незвієнні справці кинули дві бомби. Наслідком вибуху згинув вояк С. Мусин, а ревіровий дижурний поніс тяжкі рани. Публіка що якраз виходила з поблиского костела сьв. Кароля, почала втікати на всі сторони в страшній паніці. Наспіла патруля, арештувала 5 осіб.

Кореспонденційне бюро доносить, що взагалі число убитих і тяжко ранених з вчерашного дня виносить коло 240 осіб, в чім є 40 поліціантів. Число легко ранених буде напевно більше. Згаданий дописуватель «Czas-у» представляє невідрадний образ положєня міста, яке виглядає як підчас облоги. Улиці пусті, брами каменіць позамикаві з наказу поліції — тільки патрулі снують ся по глухім бруку і за найменшою підозріною причиною складають ся до стрілу. З позаміських таборів стягнуто велику силу війська на варшавські передмістя, де положєне має бути прямо грізним.

Як дивний контраст до того всего читає ся оповіщенє варшавєких дневників, що в усіх трьох державних театрах ідуть представлєня з добрим касовим успіхом, в Фільгармонії виступає гостинно львівський комік Фельдман в своїй славній креації Наполєона, а надто грають еще два театри крім концертів і варієтів. Кипучє житє і богатство Варшави не змогла еще знищити анархия, страйки та льокавти, хотай вже від півтора року знуцають ся над тим мільоном майже містом.

НОВИНКИ.

— Калєндар. В суботу: руско-кат. Евсипія, Фавія; римо-кат. Єлєні. — В неділю: руско-кат. Преобр. Госп.; римо-кат. Беніґні.

— Зарєклямовати мусимо нашу статью п. в. «Руска суспільність, а молодіж», яку перепечатав в цілости «Дзвін» в своїм посліднім числі, не подаючи зовсім жєрела. Що вільного, коли перенимає ся звістки з часописей з другої, третьої, десятої руки, але що до оригінальних статей є все таки звичаєм в цивілізованім сьвіті, подати назву часописи, або автора, звідки єї взяло ся. Взагалі редактор «Дзвона» працює

вав на останнє число... ножичками, але треба признати, що з добрим смаком. Вступ творить хороший вірш, запозичений з «Зеркала» п. з. «Да будет мир...», відтак іде яко вступна стаття відозва виділу філії «Просвіти» в Станіславові в справі основи «Селянської, ремісничо-промислової Бурси», далі образці з «Громадської Думки» на тему: «Як живе ся народи на Україні», а по поезіях п. Ал. Горюцького згадана вже стаття з «Руслава». Власною працею видавництва є «Порадник лікарський» д-ра. Евгена Озаркевича, «Голодовий страйк», нарис з життя російських політичних в'язнів і «Гітзо», коротенька епіграма з хорватського в перекладі п. Осипа Шитка. Всеж таки треба признати, що «запозичений» матеріал представляє ся поважно і поучаючо, а незвичайно вдачі фотографічні кліши надають числу майже артистичний вигляд.

— В справі рентових позичок подає п. Вол. Курилович, саяніцький посол соймовий слідуєчі пояснення: Уже у вересні с. р. розічне галицька краєва комісія для посілостей рентових уділити селянам з 4-мільонового фонду краєвого позички рентові в цілі витворення і утримання середніх господарств, а іменно на сплату довгів, претенсій співспадкоємців, на будову або на праву будинків, закуплю інвентара, поліпшення стану господарства і т. д. Позичка та буде уділена на гіпотечку господарства вже посіданого, будь то доперва маючого ся набути. Господарство таке мусить виносити що найменше 5½ моргів ґрунту, а чистий річний дохід катастральний тогож мусить виносити що найменше 50 кор. — Господарство таке мусить належати лише до одного властителя (також супругів), а не до більше співвласителів, зглядно має бути через одного лип селянина куплене. Позичка буде уділена до висоти ¾ частий оціненої вартости ґрунту а сплаченою буде з 4½ до 5 проц. відсотками в ратах понад 50-річних. Проте хтоби хотів дістати таку позичку, мусить як найскорше ввести неостемпльовану просьбу до краєвої комісії для посілостей рентових при Видлі краєвій у Львові, долучаючи до сеї просьби витяг гіпотечний, аркуш посілостей ґрунтових і посвідчене уряду податкового, що до високости сплачуваного податку. Для ужитку інтересованих подаю низше дотичні формулбри просьби, надто готов я кождому уділити устно додаткових інформацій. В. К.

Формуляр просьби:

I. Хто вже має найменше 5½ моргів ґрунту — напише: [Підписаний посідає в громаді маєтність недвижиму, складаючу ся з будинків (дому деревляного, стайні, столони і т. д.) і з моргів поля орного і лук виказаних в долученім 1) аркуши посілостей і виказі гіпотечнім, 2) від котрих платять річний податок в квоті як доказує долучене, 3) посвідчене ц. к. уряду податкового. — На тім маєтку тяжить гіпотечний довг в квоті (нема жадного довгу)]. В цілі сплати довгів (співспадкоємців, вибудована будинків і т. д.) прошу о уділене позички рентової в квоті II. Хто не має ще цілих 5½ моргів напише: Вступ як висше[.] зачеркнене. А далі так: В цілі докуплення ще моргів ґрунту, прошу о уділене позички рентової в квоті Долучаючи під 4) 5) витяг гіпотечний і аркуш ґрунтовий, що дотичить посілостей, котрі я хочу докупити. — III. Хто не має ще жадного господарства, напише: Підписаний не посідає ще жадного господарства: — маючи однак відповідну практику господарську і хочаючи заняті ся рільництвом, наміряю купити ґрунт, обіймаючий моргів разом з будинками (опісати) в громаді ґрунт той обіймає після витягу гіпотечного як 1) і аркуша посілостей 2) парцелі і є (не є) обтяжений довгом в квоті — Прошу проте о уділене мені позички рентової в квоті

— Курс для дезінфекторів. В найближший понеділок львівський фізик міський д-р. Леґежинський розпочинає безплатний курс задля

виобразування дезінфекторів. Виклади відбудуть ся в саялах професора д-ра Бека, а численні демонстрації і експерименти, виконані на очах слухачів, улекшать їм зрозуміне основних понять з науки бактеріології і способів виконання дезінфекції. При демонстраціях буде функціонувати величезний скіоптикон, який знаходиться в саялі д-ра Бека, освітлений електричністю, що дозволить демонструвати бактерії в величезних побільшеннях. Перший раз будуть демонстровані фотографічні знімки бактерій, як також і моделі бактерій, закуплені міністерством внутрішніх справ, а відступлені львівському фізикатови до ужитку на дезінфекторських курсах. Праскі моделі, парискі образи і фотографії гамбурскі дозволяють пізнати цілу бактеріальну в приступний спосіб, хочай спертій на строго наукових підставах. Демонструвати буде також асистент проф. Обжута д-р. Вітольд Новіцький різні живі бактерії в штучних годівлях і в висячій краплі під мікроскопом. — Сі виклади будуть відбувати ся в понеділок, вівторок і середу два рази денно, будуть приступні сего року також особам, не беручим уділу в дезінфекторськім курсі, о скілько на се дозволить місце в саялі. Особи, бажачі узискати вступ на сі виклади і демонстрації, можуть зголосити ся о карті вступу в неділю і понеділок о 10 год. перед полуднем в бюрі фізикату. Без тих білетів не буде дозволеним вступ до викладової саялі ані до музея заразних недуг, устроєного в саялі проф. Бека.

— Вісти з України. (За Громадськ. Думкою).

В неділю, 6. (19) серпня, в Лукіянівському народньому театрі виставлятиметь ся в бенефіс артиста М. Гонти артистичний гуртком під зарядом Л. Свірговського історична драма Б. Грінченка „Степозий гість“. Початок о 8. з пол. год. ввечері. — В Полтавщині дуже палать панські економії. Через те полтавський комітет української соціал-демократичної партії надрукував відозву до палій, умовляючи їх перестати підпалювати, бо з того нічого доброго вийти не може. А палії й собі поросклеювали в саялах Вакуляцях та Дублянцях свої відозви, а в тих відозвах нахваляють ся підпалювати тих, що гасили пожежу в маєтках Невіандта, Черненка та Лукіяновича. — У Лохвицькому повіті по всіх волостях та розправах росклевно відозву групи „мирного обновлення“ з підписами Гейдена, Стаховича та Львова. — В Таращанському повіті члени «союзу руссакого народа» дуже щиро роздають селянам прокламації, в яких пописано ганьбу на державну думу та ще пишеть ся, щоб селяне, коли хочуть собі добра, то щоб били жидів, студентів та інших крамольників. Отже на превеликий жаль членам «союзу руссакого народа» селяни деруть їхні прокламації навіть не читаючи. З Новочеркаску телеграфують, що в черкаській окрузі забрано в селян 1076 рушниць і 486 револьверів. — В Полтаві ходить богато прокламацій до салдатів, які надрукували місцеві комітети партії української соціал-демократичної та соціал-революційної. В прокламаціях партії, кожда з свого погляду, говорять про військові повстання в Полтаві і по інших місцях.

З Ямполья пишуть до «Подолі», що по саялах і хуторах тамошного уїзду розійшлись агітатори з партії соціал-революціонерів, які розповсюднують богато брошур та прокламацій до селян, звиваючи їх домагати ся підвижки платні, зменшення робучого дня, вічливого обходження. 5—7 сніц, вигону худоби на поміщицьку стерню і луки і т. и. Правда, в богатях місцевостях бит селян, завдяки підвижці поденної платні, може значно поліпшити ся. Урожай в уїзді прекрасний. Живуть у поміщиків по більшій часті за 8-ий сніц, в деяких економиях робітники зажадали роботи за пятий сніц, але поміщики поки що ще не згодили ся. Декуди приступили вже до молоченя. Пересічно десятина (близько 2 морги) дає коло 170 пудів зерна. Баншани (гарбузи, кавуни) незвичайне величаві. Взагалі урожай середній. — Сеї неділі прийшло до бійки на цукроварні в Моївці. Робітники

убили двох стражників, а одного урядника поранили тяжко. Спроваджено військо.

— Чим займають ся німецькі пані? Виходивший в 1905. р. в Перемишлі „Господар“ старав ся, попри цінні статі і ради з области господарства, розбудити також самостійний рух на тім полі між нашою суспільністю. Ось який взір поклав нашим паням: В провінції „Вестфалія“ (в Німеччині) оголосила властителька великої дробіжарні в Hovedissen, пані Vogelsang, два окремі курси даремної науки про годівлю дробу, з котрих кождий курс тривати буде цілий місяць. На сій науці, призначеній для сільських дівчат і господинь, буде навчане практично: 1) Як ходити коло дробу з рахунком; 2) Як обслуговувати машину вигріваючу яйця; 3) Як ховати вигріті курята; 4) Як випасати дріб; 5) Як приладжати дріб до продажі. Відомість сю подаємо за „Deutsche landwirtschaftliche Presse“, з сею увагою, що Німці всео прубують, приймають те, що добре, і навчають сего других. У нас же веде ся так що ніч не хочемо знати, до жадної проби не возьмемо ся, не приймемо жадної науки, та ще насміваємо ся з тих, що чогось хотять навчати ся. Ось та різниця між культурою німецькою, а нашою.

Доки се буде тривати? — Інша німецька пані, баронова Катарина Prato, видала для добра німецьких женщин кілька господарських, дуже практичних книжок. Її куховарска книжка: „Die süddeutsche Küche“, є оброблена знаменито, і що найважнійше, ошадно і практично. Її «Haushaltungskunde» обнімає ясно і коротко ціле рільниче знаве без якого жадна інтелігентна женщина в домоводстві своїм не може обійти ся сли не хоче бути гускою; а наука домоводства самого є обширна, ясна, практична, входяча у всі домашні потреби. Її «Anleitung für Dienstmädchen» є підручником для служниць вправді, але таким, що єго перечають ся від дошки до дошки доньки інтелігентних німецьких домів. Ча не уважали би і наші пані відповідним постарати ся о те, аби і в руских домах находила ся «Наука про домоводство», і «Наведене для служниць», в руским передладі? Катарина Prato заявила справдішну любов до женщин, до родин свого народу, написанем згаданих праць; а сли о них спомінаємо тут, то тому, аби дати товчок нашим товариствам жіночим, нашим клубам дівчат, до перекладу і видання тих книжок, нашим родинам, інститутам дівочим нашим дуже а дуже потрібних.

А як се зужитковали наші пані? Они не тільки що не покористували ся вказівкою «Господаря», але дали і єму самому упасти, на велику шкоду нашого народного гадівства. В виду сего варто поставити питане: А чим займають ся наші пані?...

— Дрібні вісти. Цісар уділив з приватної скарбони вапомоги: на будову церкви в Орхінцях 200 кор., на будову евангелицької церкви в Бурчичах 300 кор. — Новий постерунок жандармерії отворений в Куньківцях, перемиського повіту. — Пахтыра готелю Майзельса напав на Трибунальській улиці єго конкурент. пахтыр готельовий Лейзор Швелер і побив тяжко палицею по голові. Майзельс упав безпритомний на брук, а якийсь злодій скористав з того і витягнув єму мошонку зі 150 коронами. — В Коломиї наробило пополоху між жидами банкруцтво тамошного фінансїста Ізраєля Головиць. Пасиви мають виносити 300 тисяч корон. — Робітник Доуса з Влюбочен в Чехії „нарукував“ оноді яко резервіст на 4-недільні вправи войскові до касарні краєвої оборони в Празі з жінкою і 5 дітьми. Власти войскові відставили жінку і діти на поліцію, але там їх пустили знову на волю. — Жандарм Стефан Кимковач в місцевості Люда Пуста на Угорщині в приступі божевільства застрілив з карабіна 3 осіб, а 14 тяжко ранив. Вкінці товариші єго, котрі силували ся дармо відобрати єму карабін, застрілили єго, коли він прицілюв ся також до них. — В Шпрінгфільд в Америці помер сими днями фабрикант оружя Вессон, властитель 20-мільонового маєтку. Від осени минулого року тайне італіянське товариство

